

UDKAST**Forslag**

til

Lov om ændring af militær straffelov og militær retsplejelov
(Skærpet indsats over for euforiserende stoffer m.v. i tjenesten)

§ 1

I militær straffelov, lov nr. 530 af 24. juni 2005, som ændret ved § 2 i lov nr. 494 af 17. juni 2008, § 1 i lov nr. 1550 af 19. december 2017, § 4 i lov nr. 708 af 8. juni 2018 og § 2 i lov nr. 1674 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. Tre steder i § 21 indsættes efter »promillegrænser«: »og grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer«.

§ 2

I militær retsplejelov, lov nr. 531 af 24. juni 2005, som ændret ved § 100 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, § 8 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, § 3 i lov nr. 1550 af 19. december 2017 og lov nr. 410 af 25. april 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 15, stk. 1, ændres »promillegrænser« til: »grænser fastsat i medfør af § 21 i militær straffelov«.

2. I § 15, stk. 2, 2. pkt., ændres »promillegrænse« til: »grænse«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. marts 2027.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Forsvarets personel varetager i tjenesten en lang række opgaver, der kræver skærpet opmærksomhed, herunder eksempelvis håndtering af våben og farligt materiale, hvor fejlbetjening kan have alvorlige konsekvenser. Tjenstgørende militært personel, der er påvirket af euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer, vil dermed kunne bringe både deres eget og deres kollegaers liv og sikkerhed i fare. Derfor er misbrug af euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer helt uforeneligt med militærtjenesten.

Formålet med lovforslaget er at bringe den grundlæggende ordning på det militære område i overensstemmelse med, hvad der dels gælder på det civile område, dels gælder for tjenstgørende militært personels påvirkning af alkohol i tjenesten. Det vil indebære, at den blotte tilstedeværelse af euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet fremover kan straffes, når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det.

Med dette lovforslag lægger regeringen derfor op til, at der indføres hjemmel til, at forsvarsministeren kan fastsætte grænser for tjenstgørende militært personels påvirkning af euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer, således at der i praksis indføres nultolerance over for militært personels misbrug af euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer i forbindelse med tjeneste i Forsvaret.

Derudover foreslås en mindre ændring af militær retsplejelov, således at der sikres den fornødne hjemmel til, at auditøren og andre militære myndigheder kan afkræve tjenstgørende militært personel udåndings-, spyt- og svedprøver samt kræve, at de lader deres øjne besigtige – og i visse tilfælde fremstille vedkommende til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve – på områder, hvor der er fastsat grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hjemmel til at fastsætte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer i tjenesten

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Militær straffelov m.v.

Efter § 20 i militær straffelov, lov nr. 530 af 24. juni 2005 med senere ændringer, straffes den, der ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer, opstemmende eller bedøvende midler eller på lignende måde har bragt sig i en tilstand, hvor vedkommende ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at formuleringen i det væsentlige svarer til bestemmelsen i færdselslovens § 54, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A,

UDKAST

side 1014. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at selve indtagelsen af alkohol mv. ikke i sig selv er strafbar, men at det kræves, at påvirketheden skal have haft den beskrevne indvirkning på evnen til at varetage tjenesten. Der stilles dog ikke krav om, at indtagelsen skal have medført en konkret farlig situation. Om betingelserne for strafansvar er opfyldt, må således afgøres på grundlag af den pågældendes egen forklaring om omfanget af spiritusindtagelsen m.v., vidneforklaringer om pågældendes adfærd under tjenesten og øvrige foreliggende oplysninger. Størrelsen af en eventuel promille er naturligvis af betydning, men ikke i sig selv afgørende. Bestemmelsen omfatter både den, der beruser sig under tjenesten, og den, der møder beruset til tjeneste, forudsat, at indtagelsen af alkohol m.v. er sket på et tidspunkt, hvor den pågældende måtte regne med snart at skulle på tjeneste.

Efter militær straffelovs § 21 kan forsvarsministeren fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i Forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det. Forsvarsministeren kan herunder bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer. Overtrædelse af sådanne promillegrænser straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Udtrykket »områder« omfatter efter forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A, side 1015, både tjenstlige funktioner og geografiske områder, f.eks. et tjenestested i udlandet og et øvelsesområde, og det afgøres af ministeren, om tjenstlige og arbejdsmæssige opgaver er af en sådan karakter, at der bør fastsættes promillegrænser.

Bemyndigelsen i militær straffelovs § 21 er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 220 af 20. marts 2009 om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i Forsvaret. Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. promillegrænser for udførelse af vagttjeneste, skarpskydning og omgang med skarpladte våben, ammunition og eksplosivstoffer, omgang med stoffer og produkter indeholdende radioaktivt materiale, kørsel med motordrevet køretøj på militære områder, der ikke er omfattet af færdselslovens bestemmelser, og for adgang og ophold på Forsvarets afspærrede skydeområder.

Efter militær straffelovs § 22 straffes den, der i tjenesten eller på militært område er i besiddelse af euforiserende stoffer, jf. lov om euforiserende stoffer, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det samme gælder den, der indtager sådanne stoffer i tjenesten eller på militært område.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A, side 1015, at det må afgøres efter lov om euforiserende stoffer, om besiddelse eller brug af sådanne stoffer uden for tjenesten og på civilt område medfører strafansvar. Har den pågældende indtaget euforiserende stoffer i fritiden, vil han således ikke pådrage sig strafansvar efter militær straffelov, medmindre betingelserne herfor i militær straffelovs § 20 er opfyldt.

Efter militær straffelovs § 6 straffes overtrædelser af loven, når de er begået forsætligt eller af grov uagtsomhed, medmindre andet følger af de enkelte bestemmelser. Det er således en

UDKAST

forudsætning for at ifalde strafansvar efter militær straffelovs §§ 20-22, at forholdet er begået forsætligt, eller at der er udvist grov uagtsomhed.

2.1.1.2. Anden lovgivning

Efter § 1, stk. 3, i lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1334 af 9. december 2019 med senere ændringer, er ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning og besiddelse af euforiserende stoffer omfattet af stk. 1 forbudt.

Hvilke stoffer, der er omfattet af forbud efter lov om euforiserende stoffer, fastsættes af sundhedsministeren og fremgår for tiden af bekendtgørelse nr. 405 af 26. marts 2026 om euforiserende stoffer.

Efter § 54, stk. 1, i færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 118 af 12. januar 2026, må et motordrevet køretøj ikke føres eller forsøges ført af nogen, hvis blod under eller efter kørslen indeholder 1) bevidsthedspåvirkende stoffer, som efter regler fastsat af by-, land- og transportministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, og som ikke er indtaget i henhold til en lovlig recept, jf. dog nr. 2 og 4, 2) tetrahydrocannabinol (THC) i et sådant omfang, at indholdet i blodet overstiger 0,001 mg THC pr. kilogram blod, og som ikke er indtaget i henhold til en lovlig recept, 3) stoffer, der er omfattet af nr. 1, og som den pågældende har indtaget i henhold til en lovlig recept, hvis indtagelsen ikke er sket i overensstemmelse med recepten, eller 4) tetrahydrocannabinol (THC), som den pågældende har indtaget i henhold til en lovlig recept, hvis indtagelsen ikke er i overensstemmelse med recepten.

Det fremgår af forarbejderne, at færdselslovens § 54, stk. 1, indeholder en nulgrænse for kørsel med visse bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet, jf. Folketingstidende 2006-2007, tillæg A, side 6544. Efter bestemmelsen er det kun bevidsthedspåvirkende stoffer, som kan klassificeres som farlige for færdselssikkerheden. Det betyder, at kun såkaldt aktive stoffer vil kunne være omfattet af nulgrænsen, mens f.eks. nedbrydningsstoffer, der ikke har nogen bevidsthedspåvirkende virkning, ikke vil kunne være omfattet af nulgrænsen. Det er endvidere i forarbejderne forudsat, at der i forbindelse med udstedelse af regler i medfør af bestemmelsen for hvert enkelt af de stoffer, som klassificeres som farlige for færdselssikkerheden, fastsættes bagatelgrænser (såkaldte cut off-værdier), som sikrer, at den pågældende person, inden blodprøven er taget, gennem et vist tidsrum har haft bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Formålet med bagatelgrænserne er at sikre, at der ikke sker domfældelse for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i tilfælde, hvor der er tale om en minimal tilfældighedskoncentration af det pågældende stof i blodet.

Endelig fremgår det af forarbejderne til færdselslovens § 54, stk. 1, at det er forudsat, at stoffer, der i medfør af lov om euforiserende stoffer ikke uden særlig tilladelse må besiddes, som udgangspunkt klassificeres som farlige for færdselssikkerheden, jf. Folketingstidende 2006-2007, tillæg A, side 6545.

Militære øvelsesområder og andre områder og veje, som udgør militært område, og som ikke benyttes til almindelige færdsel, er ikke omfattet af færdselsloven, jf. færdselslovens § 1. Det betyder, at færdselslovens bestemmelser om kørsel under påvirkning af

UDKAST

bevidsthedspåvirkende stoffer ikke finder anvendelse ved kørsel i motordrevet køretøj, herunder militære køretøjer, på sådanne områder.

Hvilke stoffer, der er omfattet af færdselslovens § 54, stk. 1, nr. 1, fremgår for tiden af bekendtgørelse nr. 1277 af 5. november 2025 om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer.

2.1.2. Forsvarsministeriets overvejelser

Misbrug af euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer er uforeneligt med militær tjeneste, idet Forsvarets personel i tjenesten varetager en lang række opgaver, der kræver skærpet opmærksomhed, herunder håndtering af våben og farligt materiel, hvor fejlbetjening kan få alvorlige konsekvenser.

I § 21 i militær straffelov er der i dag ikke hjemmel til, at forsvarsministeren kan fastsætte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på særlige områder for tjeneste i Forsvaret, hvorimod der er hjemmel til at fastsætte sådanne grænser for alkohol (promillegrænser). Dette medfører, at tjenstgørende militært personel, som under tjenesten er påvirket af euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer, i dag alene kan straffes efter militær straffelov, såfremt betingelserne i §§ 20 eller 22 er opfyldt. Der er som følge heraf ikke overensstemmelse mellem den grundlæggende ordning vedrørende tjenstgørende militært personels påvirkning af alkohol samt euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer, idet der gælder skærpede krav for at straffe sidstnævnte. Det er således en forudsætning for strafansvar efter militær straffelov, at det kan påvises, at stofferne enten er indtaget i tjenesten eller på militært område, jf. § 22, eller at den pågældende er i en tilstand, hvor vedkommende ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, jf. § 20.

Under den gældende retstilstand vil kørsel under påvirkning af euforiserende stoffer på militært område uden for færdselslovens område endvidere hverken kunne straffes efter militær straffelovs § 21 eller færdselslovens § 54, stk. 1, uagtet at auditøren og de militære myndigheder efter militær retsplejelovs § 15, stk. 1, har samme beføjelser som politiet har i henhold til færdselslovens § 55, stk. 1, jf. afsnit 2.2.1 nedenfor.

Forsvarsministeriet ser derfor ud fra bl.a. en sikkerhedsmæssig vurdering behov for, at der fastsættes grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på særlige områder for tjeneste i Forsvaret. Der er således, henset til de alvorlige konsekvenser, som misbrug af euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer kan have for sikkerheden i tjenesten, behov for, at der i militær straffelovs § 21 – udover adgangen til at fastsætte promillegrænser – også gives mulighed for at fastsætte forbud mod kørsel og varetagelse af øvrige opgaver, der kræver skærpet opmærksomhed, under påvirkning af euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Der vil derved kunne fastsættes grænseværdier, herunder nulgrænser, for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på særlige områder for tjeneste i Forsvaret. Der vil som følge heraf f.eks. kunne fastsættes tilsvarende grænseværdier for tjenstgørende militært personels kørsel på militære områder, som der gælder for kørsel på offentlig vej, ligesom der vil kunne fastsætte grænseværdier for påvirkning af euforiserende eller andre

UDKAST

bevidsthedspåvirkende stoffer i relation til udførelse af opgaver, der kræver skærpet opmærksomhed, herunder eksempelvis håndtering af våben og farligt materiale.

Det er i den forbindelse Forsvarsministeriets vurdering, at der som udgangspunkt bør fastsættes grænser for de stoffer, der i medfør af lov om euforiserende stoffer ikke må besiddes uden særlig tilladelse.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at hjemlen i militær straffelovs § 21 udvides, således at der udover den nuværende adgang til at fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i Forsvaret, ligeledes gives lovhjemmel til at fastsætte bestemmelser om grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på disse områder.

Med den foreslåede ændring udvides endvidere muligheden for, at forsvarsministeren efter bestemmelsens 2. pkt. kan bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer til på tilsvarende vis også at omfatte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Overtrædelse af de fastsatte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer vil efter den foreslåede ændring på samme vis som overtrædelse af promillegrænserne kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Der foretages med lovforslaget i øvrigt ikke ændringer i anvendelsesområdet for militær straffelovs § 21. Det er således fortsat en forudsætning for at ifalde strafansvar, at forholdet er begået forsætligt, eller at der er udvist grov uagtsomhed, jf. militær straffelovs § 6.

Ved euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer forstås stoffer, der i medfør af § 1, stk. 1 og 2, og § 2, stk. 1 og 2, i lov om euforiserende stoffer er blevet helt eller delvist forbudt samt stoffer, der i medfør af færdselslovens § 54, stk. 1, nr. 1, er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden. Hvilke stoffer der er omfattet af forbud efter lov om euforiserende stoffer, fremgår aktuelt af bekendtgørelse nr. 405 af 26. marts 2026 om euforiserende stoffer, og hvilke stoffer der er fastsat som farlige for færdselssikkerheden fremgår aktuelt af bekendtgørelse nr. 1277 af 5. november 2025 om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer.

Det forudsættes, at der i forbindelse med udstedelse af regler i medfør af den foreslåede bestemmelse for hvert enkelt af de fastsatte grænseværdier fastsættes bagatelgrænser (såkaldte cut off-værdier), som sikrer, at den pågældende person, inden blodprøven er taget, gennem et vist tidsrum har haft euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Formålet med bagatelgrænserne er at sikre, at der ikke sker domfældelse for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i tilfælde, hvor der er tale om en minimal tilfældigheds-koncentration af det pågældende stof i blodet.

Fastsættelse af grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer vil efter forslaget f.eks. kunne ske ved, at forsvarsministeren ved bekendtgørelse bestemmer, at fastsatte bagatelgrænser for stoffer, der i medfør af færdselslovens § 54, stk. 1, nr. 1, af by-,

UDKAST

land- og transportministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, udgør grænser omfattet af militær straffelovs § 21.

Dermed vil også stoffer, der i fremtiden i medfør af den nævnte bestemmelse i færdselsloven klassificeres som farlige for færdselssikkerheden, være omfattet.

Det vil med den foreslåede bestemmelse, hvorefter grænseværdier for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer fastsættes af forsvarsministeren, tillige være muligt nærmere at præcisere, at visse stoffer skal eller ikke skal omfattes af de fastsatte grænser.

Der henvises endvidere til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.2. Kontrol m.v.

2.2.1. Gældende ret

Efter § 15, stk. 1, i militær retsplejelov, lov nr. 531 af 24. juni 2005, kan auditøren og andre militære myndigheder til enhver tid kræve, at tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område, som fører motordrevet køretøj eller i øvrigt varetager opgaver, for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser, afgiver udåndings-, spyt- eller svedprøve eller lader sine øjne besigtige.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at der efter bestemmelsen er adgang til at teste tjenstgørende militært personel for påvirkning af euforiserende stoffer i de tilfælde, hvor de udfører opgaver, for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser efter militær straffelovs § 21, uagtet at der ikke ved bekendtgørelse er fastsat grænseværdier for euforiserende stoffer, og at der ved euforiserende stoffer i denne sammenhæng også forstås opstemmende eller bedøvende midler, som er omfattet af § 20 i militær straffelov, jf. Folketingstidende 2022-2023 (2. samling), tillæg A, L 48 som fremsat, side 3-4. Det fremgår endvidere, at muligheden for at kræve spyt- eller svedprøve og foretage besigtigelse af øjne for tjenstgørende militært personel, som fører motordrevet køretøj, svarer til muligheden efter færdselslovens § 55, stk. 1.

Det stilles efter bestemmelsen ikke krav om, at der konkret foreligger mistanke om et strafbart forhold, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A, side 1063.

Efter militær retsplejelovs § 15, stk. 2, kan en person fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve, hvis vedkommende nægter at afgive udåndings-, spyt eller svedprøve eller at lade sine øjne besigtige, eller hvis vedkommende ikke er i stand til at medvirke. Det samme gælder, hvis udåndings-, spyt- eller svedprøven eller øjenbesigtigelsen giver grund til at antage, at der foreligger en overtrædelse af § 20 i militær straffelov, en overskridelse af en promillegrænse fastsat i medfør af § 21 i militær straffelov eller en overtrædelse af færdselslovens §§ 53 og 54 om spirituskørsel og kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer, sygdom m.v.

Efter militær retsplejelovs § 15, stk. 3, kan tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område desuden fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af

UDKAST

urinprøve, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende gør tjeneste under indflydelse af euforiserende stoffer.

Det fremgår af forarbejderne til § 15, stk. 3, at udtrykket »euforiserende stoffer« betyder, at ethvert stof, som det er forbudt at besidde efter lov om euforiserende stoffer, er omfattet af bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A, side 1063.

2.2.2. Forsvarsministeriets overvejelser

Det er afgørende for indsatsen mod misbrug af euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer i tjenesten i Forsvaret, at Forsvarsministeriets Auditørkorps og andre militære myndigheder, herunder militærpolitiet, har de tilstrækkelige værktøjer til at kunne håndhæve grænser herfor.

Med den foreslåede ændring af § 21 i militær straffelov udvides denne bestemmelses anvendelsesområde, således at forsvarsministeren kan fastsætte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på særlige områder for tjeneste i Forsvaret.

Under den gældende retstilstand vil Forsvarsministeriets Auditørkorps og andre militære myndigheder efter militær retsplejelovs § 15, stk. 1, alene have hjemmel til at afkræve tjenstgørende militært personel spyt- eller svedprøve eller foretage besigtigelse af øjne, i det omfang den pågældende fører motordrevet køretøj, eller i øvrigt varetager opgaver, for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser i medfør af militær straffelovs § 21.

Uagtet at der i vidt omfang må forventes at være sammenfald mellem de opgaver, for hvilke der fastsættes promillegrænser og grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer efter den foreslåede ændring af § 21 i militær straffelov, ser Forsvarsministeriet derfor behov for, at militær retsplejelovs § 15, stk. 1, som følge af den foreslåede ændring af militær straffelovs § 21, udvides til også at omfatte områder, for hvilke der er fastsat grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til militær retsplejelovs § 15, stk. 1, at bestemmelsen hjemler test for euforiserende stoffer, og at der ved euforiserende stoffer i denne sammenhæng også forstås opstemmende eller bedøvende midler, som er omfattet af § 20 i militær straffelov, jf. Folketingstidende 2022-2023 (2. samling), tillæg A, L 48 som fremsat, side 3-4. Af forarbejderne til militær straffelovs § 20 fremgår derudover, at formuleringen i bestemmelsen i det væsentlige svarer til bestemmelsen i færdselslovens § 54, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling), tillæg A, side 1014.

Ved den foreslåede ændring af militær straffelovs § 21 vil euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer skulle forstås som stoffer, der i medfør af § 1, stk. 1 og 2, og § 2, stk. 1 og 2, i lov om euforiserende stoffer er blevet helt eller delvist forbudt samt stoffer, der i medfør af færdselslovens § 54, stk. 1, nr. 1, er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, jf. bemærkningerne til den foreslåede § 21. Dermed sker der ved den foreslåede ændring af militær retsplejelovs § 15, stk. 1, ikke en udvidelse af de stoffer, for hvilke der efter bestemmelsen kan foretages prøver.

UDKAST

Forsvarsministeriet ser endelig også behov for, at militær straffelovs § 15, stk. 2, 2. pkt., ændres, således at en person kan fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve, hvis udåndings-, spyt- eller svedprøven eller øjenbesigtigelsen giver grund til at antage, at der foreligger en overskridelse af en grænse for euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer fastsat i medfør af den foreslåede ændring af § 21 i militær straffelov.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at auditørens og andre militære myndigheders mulighed for efter militær retsplejelovs § 15, stk. 1, at kræve, at tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område afgiver udåndings-, spyt- og svedprøve eller lader deres øjne besigtige, udvides til også at omfatte personel, der varetager opgaver, for hvilke der er fastsat grænser for euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Der vil dermed blive skabt hjemmel til, at sådanne prøver og besigtigelser kan afkræves personel, der varetager opgaver på disse områder, uagtet om der i øvrigt måtte være fastsat promillegrænser på området.

Det er en konsekvens af den foreslåede ændring til militær retsplejelovs § 15, stk. 1, at en person efter stk. 2 kan fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve, hvis den pågældende nægter at afgive udåndings-, spyt- eller svedprøve eller lade sine øjne besigtige, eller hvis vedkommende ikke er i stand til at medvirke hertil, i forbindelse med opgaver, for hvilke der med den foreslåede ændring af militær straffelovs § 21 fastsættes grænser for euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Det foreslås derudover, at militær straffelovs § 15, stk. 2, 2. pkt., ændres, således at en person kan fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve, hvis udåndings-, spyt eller svedprøven eller øjenbesigtigelsen giver grund til at antage, at der foreligger en overskridelse af en grænse for euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer fastsat i medfør af den foreslåede ændring af § 21 i militær straffelov.

Der foreslås med lovforslaget ikke ændringer i den gældende adgang til at fremstille tjenstgørende militært personel til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve efter militær retsplejelovs § 15, stk. 3, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende gør tjeneste under indflydelse af euforiserende stoffer. Denne bestemmelse vil således fortsat have et selvstændigt indhold for så vidt angår personel, som ikke fører motordrevet køretøj eller i øvrigt varetager opgaver, for hvilke der er fastsat grænser i medfør af militær straffelovs § 21.

Der foreslås med lovforslaget endvidere ikke ændringer i den gældende adgang til at foretage tvangsindgreb efter færdselsloven og retsplejeloven. Såfremt betingelserne for at afkræve udåndings-, spyt- eller svedprøve eller lade sine øjne besigtige eller for at udtage blod- og urinprøve efter anden lovgivning er opfyldt, kan indgrebet således fortsat foretages med hjemmel heri.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget, herunder udnyttelsen af bemyndigelsen til forsvarsministeren til at fastsætte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer i tjenesten, vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for staten, regioner eller kommuner.

Det vurderes, at lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning, herunder princip 5 om tryk og sikker databehandling. De prøver, der vil blive taget efter lovforslaget, vil blive behandlet i overensstemmelse med den allerede gældende ordning for udåndingsprøver og blod- og urinprøver.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 7. september 2026 til den 5. oktober 2026 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademikerne (AC), Centralforeningen for Stampersonel (CS), Centralorganisationen af 2010 (CO10), Danmarks Veteraner, Danske Advokater, Danske Regioner, Dataetisk Råd, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Færøernes Landsstyre via Rigsombudsmanden på Færøerne, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD), Hovedorganisationen for Personel af Reserven i Danmark (HPRD), Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF), Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Kommunernes Landsforening (KL), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Naalaakkersuisut via Rigsombudsmanden i Grønland, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, samtlige byretspræsidenter og Værnepligtsrådet.

UDKAST

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/min-dreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angive omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 21 i militær straffelov, lov nr. 530 af 24. juni 2005, at forsvarsministeren kan fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i Forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det. Forsvarsministeren kan herunder bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer. Overtrædelse af sådanne promillegrænser straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det at indsætte en hjemmel i § 21 til, at forsvarsministeren ligeledes kan fastsætte bestemmelser om »grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer« på særlige områder for tjeneste i Forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det.

UDKAST

Ved euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer forstås stoffer, der i medfør af § 1, stk. 1 og 2, og § 2, stk. 1 og 2, i lov om euforiserende stoffer er blevet helt eller delvist forbudt samt stoffer, der i medfør af færdselslovens § 54, stk. 1, nr. 1, er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden. Hvilke stoffer der er omfattet af forbud efter lov om euforiserende stoffer, fremgår for tiden af bekendtgørelse nr. 405 af 26. marts 2026 om euforiserende stoffer, og hvilke stoffer der er fastsat som farlige for færdselssikkerheden, fremgår for tiden af bekendtgørelse nr. 1277 af 5. november 2025 om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer.

Den foreslåede ændring i § 21 vil medføre, at forsvarsministeren ved bekendtgørelse kan fastsætte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på de områder, der er omfattet af bestemmelsen. Det forudsættes, at der i forbindelse med udstedelse af regler i medfør af bestemmelsen for hvert enkelt af de fastsatte grænseværdier fastsættes bagatelgrænser (såkaldte cut off-værdier), som sikrer, at den pågældende person, inden blodprøven er taget, gennem et vist tidsrum har haft euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Formålet med bagatelgrænserne er at sikre, at der ikke sker domfældelse for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i tilfælde, hvor der er tale om en minimal tilfældighedskoncentration af det pågældende stof i blodet.

Fastsættelse af grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer vil efter forslaget f.eks. kunne ske ved, at forsvarsministeren ved bekendtgørelse bestemmer, at fastsatte bagatelgrænser for stoffer, der i medfør af færdselslovens § 54, stk. 1, nr. 1, af by-, land- og transportministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, udgør grænser omfattet af militær straffelovs § 21.

Dermed vil også stoffer, der i fremtiden i medfør af den nævnte bestemmelse i færdselsloven klassificeres som farlige for færdselssikkerheden, være omfattet.

Det vil med den foreslåede bestemmelse, hvorefter grænseværdier for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer fastsættes af forsvarsministeren, tillige være muligt nærmere at præcisere, at visse stoffer skal eller ikke skal omfattes af de fastsatte grænser.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det endvidere at udvide muligheden for, at forsvarsministeren efter bestemmelsens 2. pkt. kan bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer, således at denne mulighed på tilsvarende vis omfatter grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Overtrædelse af de fastsatte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer vil efter ændringen kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Der foretages med lovforslaget i øvrigt ikke ændringer i anvendelsesområdet for militær straffelovs § 21. Det er således fortsat en forudsætning for at ifalde strafansvar, at forholdet er begået forsætligt, eller at der er udvist grov uagtsomhed, jf. militær straffelovs § 6.

UDKAST

Der vil afhængigt af den enkelte sags konkrete omstændigheder kunne straffes for overtrædelse af militær straffelovs § 21, jf. den relevante bekendtgørelse, i sammenstød med andre straffebestemmelser, herunder f.eks. militær straffelovs § 22 (besiddelse eller indtagelse af euforiserende stoffer i tjenesten eller på militært område), § 24 (vagtforseelse), § 27 (grov tjenesteforsømmelse), samt bestemmelser i øvrig lovgivning, herunder straffeloven, færdselsloven og lov om euforiserende stoffer.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 15, stk. 1, i militær retsplejelov, lov nr. 531 af 24. juni 2005, kan auditøren og andre militære myndigheder til enhver tid kræve, at tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område, som fører motordrevet køretøj eller i øvrigt varetager opgaver, for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser, afgiver udåndings-, spyt- eller svedprøve eller lader sine øjne besigtige.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det at ændre »promillegrænser« til: »grænser fastsat i medfør af militær straffelovs § 21« i § 15, stk. 1, i militær retsplejelov.

Den foreslåede ændring i § 15, stk. 1, vil medføre, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides til også at omfatte tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område, som varetager opgaver, for hvilke der er fastsat grænser for euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at det samtidig foreslås at give forsvarsministeren hjemmel til i medfør af militær straffelovs § 21 at fastsætte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på særlige områder for tjeneste i Forsvaret.

Der foretages med lovforslaget i øvrigt ikke ændringer i anvendelsesområdet for militær retsplejelovs § 15, stk. 1.

Til nr. 2

Efter § 15, stk. 2, i militær retsplejelov, lov nr. 531 af 24. juni 2005, kan en person fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve, hvis vedkommende nægter at afgive udåndings-, spyt eller svedprøve eller at lade sine øjne besigtige, eller hvis vedkommende ikke er i stand til at medvirke. Det samme gælder, hvis udåndings-, spyt- eller svedprøven eller øjenbesigtigelsen giver grund til at antage, at der foreligger en overtrædelse af § 20 i militær straffelov, en overskridelse af en promillegrænse fastsat i medfør af § 21 i militær straffelov eller en overtrædelse af færdselslovens §§ 53 og 54 om spirituskørsel og kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer, sygdom m.v.

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås det at ændre »promillegrænse« til: »grænse« i § 15, stk. 2, 2. pkt., i militær retsplejelov.

UDKAST

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at det samtidig foreslås at give forsvarsministeren hjemmel til i medfør af militær straffelovs § 21 at fastsætte grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer på særlige områder for tjeneste i Forsvaret.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en person kan fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve, hvis udåndings-, spyt eller svedprøven eller øjenbesigtigelsen foretaget efter stk. 1 giver grund til at antage, at der foreligger en overskridelse af en grænse for euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer fastsat i medfør af den foreslåede ændring af § 21 i militær straffelov.

Det er derudover en konsekvens af den foreslåede ændring af militær retsplejelovs § 15, stk. 1, at en person efter stk. 2 kan fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve, hvis den pågældende nægter at afgive udåndings-, spyt- eller svedprøve eller lade sine øjne besigtige, eller hvis vedkommende ikke er i stand til at medvirke hertil, i forbindelse med opgaver, for hvilke der med den foreslåede ændring af militær straffelovs § 21 fastsættes grænser for euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer.

Der foretages med lovforslaget i øvrigt ikke ændringer i anvendelsesområdet for militær retsplejelovs § 15, stk. 2.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens ikrafttræden. Det foreslås i bestemmelsen, at loven træder i kraft den 1. marts 2027.

Det fremgår af hhv. § 41 i militær straffelov, lov nr. 530 af 24. juni 2005, og § 18 i militær retsplejelov, lov nr. 531 af 24. juni 2005, at lovene ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at lovene ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger. Derfor gælder de foreslåede ændringer ikke for Færøerne og Grønland, men vil med kongelig anordning kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I militær straffelov, lov nr. 530 af 24. juni 2005, som ændret ved § 2 i lov nr. 494 af 17. juni 2008, § 1 i lov nr. 1550 af 19. december 2017, § 4 i lov nr. 708 af 8. juni 2018 og § 2 i lov nr. 1674 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:
§ 21. Forsvarsministeren kan fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrundes det. Forsvarsministeren kan herunder bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer. Overtrædelse af sådanne promillegrænser straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.	1. Tre steder i § 21 indsættes efter »promillegrænser«: »og grænser for euforiserende og andre bevidsthedspåvirkende stoffer«.
	§ 2 I militær retsplejelov, lov nr. 531 af 24. juni 2005, som ændret ved § 100 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, § 8 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, § 3 i lov nr. 1550 af 19. december 2017 og lov nr. 410 af 25. april 2023, foretages følgende ændringer:
§ 15. Auditøren og andre militære myndigheder kan til enhver tid kræve, at tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område, som fører motordrevet køretøj eller i øvrigt varetager opgaver, for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser, afgiver udåndings-, spyt- eller svedprøve eller lader sine øjne besigtige. <i>Stk. 2.</i> Nægter en person at afgive udåndings-, spyt- eller svedprøve eller at lade sine øjne besigtige, eller er vedkommende ikke i stand til at medvirke, kan vedkommende fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve. Det samme gælder, hvis udåndings-, spyt- eller svedprøven eller øjenbesigtigelsen giver grund til at antage, at der foreligger en overtrædelse	1. I § 15, <i>stk. 1</i>, ændres »promillegrænser« til: »grænser fastsat i medfør af § 21 i militær straffelov«. 2. I § 15, <i>stk. 2, 2. pkt.</i>, ændres »promillegrænse« til »grænse«.

UDKAST

af militær straffelov § 20, en overskridelse af en promillegrænse fastsat i medfør af § 21 eller en overtrædelse færdselslovens §§ 53 og 54. <i>Stk. 3. ---</i>	
--	--